Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

VN/25644/2024
VN/25644/2024-UM-1

9.9.2024

trv@eduskunta.fi

Ulkoministeriön lausunto matkahallintoa koskien; Eduskunnan kannanotto EK 22/2021 vp – 04/2021 vp – TrVM 2/2021 vp

Matkustamista koskevan ohjeistuksen ja neuvonnan riittävyys sekä ohjeistuksen noudattamisen valvonta

Ulkoministeriön matkustusohjeistus perustuu valtionhallinnon yhteisiin valtion matkustussääntöön ja valtioneuvoston matkustusohjeeseen. Ulkoministeriöllä on edellä mainittujen lisäksi omaa sisäistä ohjeistusta, keskeisimpänä ohje korvauksesta oman auton käytöstä virantoimituksessa ulkomailla. Lisäksi ministeriöllä on sisäistä ohjeistusta mm. työajasta virkamatkalla, matkasuunnitelmasta, palvelumaksujen eli tippien korvaamisesta ja lentoyhtiöiden maksullisista aterioista ja istuinpaikoista.

Ulkoasiainhallinnon virkamiehiin sovelletaan ulkomaanedustuksessa palvellessaan myös ulkomaanedustuksen korvauksista annettua lakia (596/2006). Laissa on säännöksiä matkoista, jotka koskevat leimallisesti ulkoasiainhallinnon palveluksessa olevia virkamiehiä. Tiettyihin laissa määriteltyihin matkoihin (muuttomatka ja kotilomamatka) sovelletaan valtion matkustussääntöä soveltuvin osin.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus (Palkeet) tarjoaa matkahallinnon laajennettua tukipalvelua koko ulkoasiainhallinnon henkilöstölle. Tämä matkustamiseen liittyvä neuvonta kattaa valtion matkustussäännön, viraston oman matkustusohjeistuksen sekä matkakorvauksiin liittyvää neuvontaa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ulkoministeriö
PL 176
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Ulkoministeriö
Laivastokuja 3
00160 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone
+358 2 951 6001

Faksi
Fax
Fax
+358 9 629 840

S-posti, internet
E-post, internet
E-mail, internet
kirjaamo.um@gov.fi
www.um.fi

Ministeriön sisäisellä tarkastuksella on sille ministeriön työjärjestyksessä (550/2008) määritelty rooli ministeriön sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyyden varmistamiseksi. Suomen ulkomaanedustustojen säännönmukaisessa tarkastuksessa myös edustuston matkahallinnon toimivuus ja matkustussäännön noudattaminen ovat tarkastuksen kohteena.

Ministeriön matkahallinto on edellisen kerran ollut tarkastuksen kohteena VTV:n toimesta vuotta 2019 koskevan tilinpäätöksen yhteydessä, josta on annettu raportti vuoden 2020 puolella (30.1.2020).

Selvyyden vuoksi ulkoministeriö toteaa, että matkahallinnon määrätyt tehtävät on tarkoitus siirtää valtioneuvoston kansliaan asioiden keskitettyä hoitamista varten. Ulkoministeriö on osaltaan puoltanut tätä muutosehdotusta ja ilmaissut valmiutensa muutokseen 1.10.2024 lukien. Virkamatkustukseen liittyvä ohjeistus tapahtuu siten jatkossa valtioneuvoston yhteisen intranetin Kampuksen välityksellä sekä valtioneuvoston yhteisen VIRKKU -asianhallintajärjestelmän avulla.

<u>Lentoyhtiöiden kanta-asiakkuuksista</u>

Virkaehtosopimuksen matkustusta ohjeistava osa valtion matkustussääntö 5 § Matkan tekotapa; Soveltamisohje sivu 12:

”Eräät lentoyhtiöt ja majoituspalveluyritykset markkinoivat tuotteitaan tarjoamalla asiakkailleen mm. ilmaismatkoja ja ilmaisia yöpymisiä. Viraston kustantamista virkamatkoista saatu etu kuuluu työnantajalle ja mahdolliset ilmaiset liput ja yöpymiset tulee hyödyntää virkamatkojen yhteydessä”.

Virkaehtosopimuksen valtion matkustussäännön pohjalta on valtioneuvoston kanslian johdolla tehty valtioneuvoston yhteiset ohjeet vuodesta 2015 (valtioneuvoston matkustusohje) valtioneuvoston virkamiesten tasapuolisen ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi.
Valtioneuvoston matkustusohjeen kohdassa **3.3.10** Kanta-asiakasohjelmat sivut 22 -24.

Edelleen ulkoministeriön taloussäännössä normi 9/2023 kohdassa 5.5.6 Matkoista myönnettävät palautukset on ohjeistettu s 53 – 54 seuraavasti:

Kaikki virkamatkoista myönnettävät maksupalautukset ja -hyvitykset sekä erityisluottokortteihin
ja asiakaskortteihin (bonus- ja etukortit) liittyvät etuudet kuuluvat valtiolle.
Virkamies ei saa käyttää niitä maksuetuna yksityismatkoihin.

Virkamiehet voivat liittyä lentoyhtiön kanta-asiakasohjelmaan omaa harkintaa käyttäen virkamatkustustarpeen pohjalta riippuen siitä, mikä lentoyhtiö tarjoaa tarkoituksenmukaisimmat reitit ja aikataulut virkamatkojen tekemiseksi.

Kanta-asiakaskortilla on vaikutusta esim. ylivaraus-, ruuhkatilanteissa (yli-bookaus) siihen, pääseekö matkustaja esim. lennolle mukaan (kanta-asiakkaat), nopeutettu lähtöselvitys, ruumaan menevä matkatavara mannerten välisillä lennoilla jne.

Alivaltiosihteeri	Pekka Puustinen
Oikeudellinen erityisasiantuntija	Eeva Winter

VN/25644/2024-UM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Winter Eeva 91329254Y	Puustinen Pekka 91270933M
2024-09-09	2024-09-09